

2009. december 17., csütörtök

Erőszak a Kongói Demokratikus Köztársaságban

P7_TA(2009)0118

Az Európai Parlament 2009. december 17-i állásfoglalása a Kongói Demokratikus Köztársaságban elkövetett erőszakról

(2010/C 286 E/05)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Tanács 2009. november 17-i következtetéseire az európai biztonság- és védelmi politikáról,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanács 1771.(2007) számú határozatának értelmében felállított és az 1807. (2008) és 1857. (2008) számú biztonsági tanácsi határozatok értelmében kiterjesztett, a Kongói Demokratikus Köztársasággal foglalkozó szakértői csoport („a szakértői csoport”) időközi és végleges jelentésére (S/2009/253 és S/2009/603), valamint az azokban foglalt ajánlásokra,
- tekintettel az AKCs–EU Közös Parlamenti Közgyűlés 2007. november 22-i állásfoglalására ⁽¹⁾ a Kongói Demokratikus Köztársaságban, különösen az ország keleti részén kialakult helyzetről, és annak a régióra gyakorolt hatásáról,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésnek a 2005. évi világ csúcstalálkozó eredményeiről szóló, 2005. október 24-i, 60/1. sz. határozatára, és különösen annak a lakosság védelmével kapcsolatos felelősségről szóló 138–140. bekezdésére,
- tekintettel 2008. január 17-i állásfoglalására a Kongói Demokratikus Köztársaságban kialakult helyzetről és a nemi erőszakról mint háborús bűncselekményről ⁽²⁾,
- tekintettel a Tanács 2009. október 27-i következtetéseire a Nagy Tavak térségéről,
- tekintettel a Tanács 2008. október 10-i nyilatkozatára a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti részén kialakult helyzetről,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsnak a Kongói Demokratikus Köztársaságban (KDK) kialakult helyzetről szóló, 2008. december 22-i, 1856. (2008) számú határozatára, amely meghatározza a KDK-beli ENSZ misszió (MONUC) mandátumát,
- tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (4) bekezdésére,

A. mivel a KDK keleti részén a háború és a zavargások széleskörű gyilkosságokhoz, a lakosság elűzéséhez és nők elleni szexuális bűncselekményekhez vezettek, amelyeket fegyveres lázadó csoportok, illetve a kormányzati hadsereg és rendőri erők követtek el, és amelyek riasztó mértéket értek el,

⁽¹⁾ HL C 58., 2008.3.1., 40. o.

⁽²⁾ HL C 41. E, 2009.2.19., 83. o.

2009. december 17., csütörtök

- B. mivel a KDK-t sújtó válság 1998 óta 5 400 000 ember életét követelte, és továbbra is – közvetlenül vagy közvetve – minden hónapban mintegy 45 000 ember halálát okozza ⁽¹⁾; mivel az ENSZ Menekültügyi Főbiztos (UNHCR) jelentései szerint mintegy 1 460 000 lakóhelyéről elűzött személy van a KDK-ban, és ebből 980 000 Észak-Kivuban ⁽²⁾,
- C. mivel a MONUC azért van a KDK-ban 1999 óta, hogy megvédje a civil lakosságot, elősegítse a békefolyamatot az országban, és segítsen a kormánynak helyreállítani az ellenőrzést a harcoló frakciók által uralt régiók felett,
- D. mivel a MONUC a világ legnagyobb békefenntartó missziója, főként Észak- és Dél-Kivuban állomásozó, összesen 20 000 katonával, ami évente körülbelül 1,4 milliárd dollárba kerül, mandátuma pedig felhatalmaz minden szükséges eszköz felhasználására a politikai folyamatokat fenyegető, bármely külföldi vagy kongói fegyveres csoport által megkísérelt erőszakos fellépés elhárítása, valamint a fizikai erőszak valószínűsítésének kitett civilek védelmének biztosítása érdekében,
- E. mivel az ásványi kincsek illegális kereskedelme a KDK-ban számos szereplő számára lehetővé teszi, hogy továbbra is megvásárolja az ásványi anyagokat a lázadó csoportok által ellenőrzött területekről, így finanszírozva e lázadó csoportokat, és mivel ez a konfliktust tápláló és súlyosbító tényező,
- F. mivel úgy tűnik, hogy KDK csapatok és a Ruanda Felszabadításáért Küzdő Demokratikus Erőkhöz (FDLR) tartozó harcosok jelentései szerint részt vesznek olyan bűnügyi hálózatokban, amelyek aranyat és ásványi anyagokat aknáznak ki és adnak el fegyverekért cserébe a KDK keleti részén,
- G. mivel a nemi erőszak háborús fegyverré vált, amelyet lázadók, a kongói hadsereg tagjai és a civilek is alkalmaznak,
- H. mivel 2009. január óta a katonai műveletek, beleértve a Kimia II. műveletet is, a becslések szerint 6 000-ből 1 243 FDLR harcos leszereléséhez vezettek, ámbar az FDLR folytatja a toborzást, és politikai és pénzügyi támogatók óriási, kifinomult hálózatával rendelkeznek a régióban és világszerte is ⁽³⁾,
- I. mivel a közelmúltbeli katonai műveletek fokozták a humanitárius válságot, és tömeges mészárlásokhoz és az emberi jogi jogsértésekhez vezettek,
- J. mivel a kongói hadsereg, a menesztett Laurent Nkunda tábornok lázadó csapatai, az FDLR milicisták és az ugandai Úr Ellenállási Hadserege (LRA) csapatai közötti harcok továbbra is elviselhetetlen megpróbáltatásokat okoznak a civil lakosságnak a KDK keleti tartományaiban,
- K. mivel a kongói hadsereg továbbra is elégtelen emberi, műszaki és pénzügyi erőforrásokkal rendelkezik feladatainak ellátásához a KDK keleti tartományaiban, amihez a belső fegyelem hiánya is társul, és mindez továbbra is akadályozza abban, hogy betöltse szerepét a lakosság védelmében és a béke helyreállításában,
- L. mivel az ENSZ a közelmúltban felfüggesztette a kongói hadsereg bizonyos egységeinek nyújtott logisztikai és operatív támogatást, mivel csapatai állítólag több tucat civilt meggyilkoltak, beleértve nőket és gyermekeket is az észak-kivui körzetben, 2009 májusa és szeptembere között,

⁽¹⁾ <http://www.theirc.org/special-reports/congo-forgotten-crisis>

⁽²⁾ <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/page?page=49e45c366>

⁽³⁾ <http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=2829#C1>

2009. december 17., csütörtök

M. mivel számos humanitárius szervezet kényszerült tevékenységeinek felfüggesztésére, és a segélymunkások Észak-Kivuban képtelenek elérni a rászorulóknak legalább 70 %-át,

1. a leghatározottabban elítéli a továbbra is sorra kerülő mészárlásokat, emberiség elleni bűncselekményeket, a gyermekkatonák toborzását, valamint a nők és lányok elleni nemi erőszakot; felhívja valamennyi szereplőt a büntetlenség elleni küzdelem fokozására;
2. felhív az erőszak és az emberi jogi visszaélések azonnali beszüntetésére a KDK-ban; hangsúlyozza, hogy további erőfeszítésekre van szükség a külföldi fegyveres csoportok, különösen az FDLR és az LRA tevékenységeinek beszüntetése érdekében a KDK keleti részén; felhívja e csoportokat, hogy azonnal tegyék le a fegyvert, és hagyják abba a civil lakosság elleni támadásokat, továbbá valamennyi, a 2009. március 23-i megállapodásokban részes felet, hogy tartsák tiszteletben a tűzszünetet, és hatékonyan és jóhiszeműen hajtsák végre kötelezettségvállalásaikat;
3. továbbra is rendkívüli módon aggasztja a súlyosbodó humanitárius helyzet a KDK keleti részén, a helyi lakossággal szemben elkövetett atrocitásokat követően, amint azt az ENSZ Emberi Jogi Főbiztos két közelmúltbeli jelentése is hangsúlyozza; különösen aggasztják a közelmúltbeli jelentések a kongói katonák által, az észak-kivui Nyabiondo és Pinga városokban, legalább 270 civil ellen elkövetett szándékos gyilkosságokról, valamint a legutóbbi harcokról, amelyek 21 800 személyt üttek el otthonaikból Dongóban és környékén, az ország nyugati részén; ismét megerősíti, hogy azonnali fellépésre van szükség, megelőzendő egy új humanitárius katasztrófa kibontakozását;
4. felhívja a figyelmet a MONUC kulcsfontosságú szerepére és arra, hogy mandátumát és műveleti szabályzatát eltökéltséggel és állandó jelleggel kell végrehajtani a lakosság biztonságának hatékonyabb garantálása érdekében, és anélkül, hogy bármiképpen is támogathatná az emberi jogokat tiszteletben nem tartó kongói egységeket;
5. elismeri, hogy a MONUC jelenlétére továbbra is szükség van, és felhív minden erőfeszítés megtételére, lehetővé téve mandátumának teljes mértékben történő végrehajtását a fenyegetés alatt állók védelme érdekében; ezzel összefüggésben felhívja a Tanácsot, hogy vállaljon vezető szerepet annak biztosításában, hogy az ENSZ Biztonsági Tanács támogassa a MONUC műveleti kapacitásait, jobb meghatározását nyújtván prioritásainak, amelyekből jelenleg 41 van;
6. üdvözli, hogy a német hatóságok letartóztatták Ignace Murwanashyákát, az FDLR vezetőjét és helyettesét, Straton Musonit, ami fontos lépést jelent a büntetlenség kezelése irányában;
7. hangsúlyozza, hogy az igazságszolgáltatási rendszer rehabilitációja és reformja (amibe beleértendő a megelőzési és védelmi dimenzió, valamint a szexuális erőszakkal kapcsolatos büntetlenség elleni küzdelem is), továbbá az áldozatok támogatása és reintegrációja a finanszírozandó segélyprogramok központjában kell, hogy álljanak; ezzel összefüggésben felhív arra, hogy a KDK keleti részén elkövetett tömeges nemi erőszak eseteit utalják a Nemzetközi Büntetőbírósághoz;
8. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy felelősségre vonják az emberi jogi visszaélések elkövetőit a kongói fegyveres erőkon belül, és aláhúzza a MONUC kulcsfontosságú szerepét e téren; üdvözli ezért a Kabila elnök által szorgalmazott zéró tolerancia politikát a szexuális erőszakkal és kötelelességszegéssel szemben a fegyveres erőkon belül, és ösztönzi a KDK kormányát arra, hogy késedelem nélkül és a MONUC támogatásával hajtsa végre a nemi alapú erőszak elleni új stratégiáját;

2009. december 17., csütörtök

9. aláhúzza az EUSEC RD Kongó kulcsfeladatainak fontosságát: tanácsot és támogatást nyújt a védelmi reformhoz a kongói fegyveres erők (FARDC) vonatkozó felülvizsgált kongói reformterv végrehajtása céljából; felhívja ezért a kongói hatóságokat a reformfolyamat továbbvitelére, ösztönzi egy, kongói irányítás alatt álló, a védelmi reformot szolgáló koordinációs mechanizmus létrehozását, az EUSEC megfelelő támogatásával, valamint szorgalmazza katonai barakkok és táborok sürgős felépítését;
10. javasolja, hogy a KDK kormánya sürgős prioritásként mozdítsa elő a fegyver- és lőszerkészletek biztonságát, nyilvántartását és kezelését, és hogy hajtson végre nemzeti szintű fegyvermegjelölési programot, összhangban a Nairobi Jegyzőkönyv és a Kézifegyverek Regionális Központja által kialakított szabványokkal;
11. üdvözli a régióban a KDK és Ruanda közötti jobb kétoldalú diplomáciai kapcsolatok révén elért haladást; felhívja a KDK-t és Ruandát, hogy teljes mértékben hajtsák végre a nairobi és a gomai békemegállapodásokat, valamint a 2009. március 23-i ihusi megállapodást;
12. ösztönzi a Nagy Tavak térségének valamennyi kormányát és a nemzetközi közösséget, hogy folytassák a meglévő párbeszédet a KDK keleti részeiben dúló erőszak megszüntetésére irányuló erőfeszítések koordinálásának céljából, különös figyelmet szentelve a megbékélésnek, az emberek biztonságának, a jobb büntetőjogi felelősségre vonhatóságnak, valamint a menekültek és az IDP-k hazatérésének és integrációjának;
13. sajnálatának ad hangot a segélymunkások elleni növekvő erőszakos cselekmények miatt, aminek súlyos kihatásai vannak a humanitárius helyzetre nézve a helyszínen; sürgeti a hatóságokat, hogy minden egyes incidenst alaposan vizsgáljanak ki, és felhív a védelem azonnali megerősítésére;
14. hangsúlyozza, hogy a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek növekvő száma és a romló körülmények miatt a KDK keleti részének nyújtandó humanitárius segélyek folyamatos és növekvő finanszírozására van szükség; e célból támogatja az ENSZ által 2009. november 30-án, 380 segélyszervezettel és nem kormányzati szervezettel együtt kibocsátott felhívást, miszerint 2010-ben 7,1 milliárd dollárt kell biztosítani humanitárius tevékenységre; sürgeti valamennyi tagállamot, hogy ehhez méltányos arányban járuljanak hozzá;
15. továbbra is aggodalommal tölti el a KDK keleti részén a lázadó csoportok által folytatott illegális ásvány- és egyéb természeti erőforrás-kereskedelem; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy a KDK és a szomszédos országok kormányaival folytatott tárgyalások során ragaszkodjanak a természeti erőforrások nyomon követhetőségére és eredetének tanúsítására szolgáló hatékony rendszerek megvalósításához, és fokozzák a korrupció elleni harcot;
16. felhív az Észak- és Dél-Kivu biztonságát, megbékélését, stabilizálását és újjáépítését célzó Amani program létrehozásához vezető párbeszédhez való visszatérésre;
17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Afrikai Unió intézményeinek, az ENSZ főtitkárnak, az ENSZ humanitárius ügyekért felelős főtitkár-helyettesének és gyorssegélyekkel foglalkozó koordinátorának, az ENSZ Biztonsági Tanácsnak, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának, valamint a Nagy Tavak térségében lévő országok kormányainak és parlamentjeinek.